

Khởi Bay Vô Mắt

Đoàn Xuân Thu

*Con của má viết xong một bài văn, đôi khi đọc lại thấy cũng có cái trúng mà cũng có cái trật; nhưng điều mà con sắp nói ra lần này chắc chắn là trúng. Trúng trăm phần trăm! Cái đó là: **Ai cũng có Mẹ, ai cũng có Má hết! Và ai cũng thương Mẹ, ai cũng thương Má mình sâu thẳm tận đáy lòng.** Con cũng không là ngoại lệ! Nhớ năm 1964, ông Trưởng Ty Bưu Điện Ban Mê Thuột đương nhiệm, bất ngờ ôm hết tiền trong két sắt, dắt vợ con mà dông tuốt qua Lào. Số tiền nghe đâu cũng khẳm, lên tới vài ba triệu, (lúc đó là rất lớn, vì vàng chỉ khoảng hai ngàn đồng một lượng). Đó là tiền của mấy ông chủ đồn điền cà phê trên cái xứ Ban Mê Thuột này gởi.*

Ban Mê Thuột là đi 7 phút đã về chốn cũ, đi lâu hơn Pleiku được 2 phút, vì lớn hơn một chút. Mấy ông nhà văn, gốc lính, đến đây viết bài gọi tưng nó lên, là thủ phủ cao nguyên, nơi đóng bộ Tư Lệnh Sư Đoàn 23 Bộ Binh. Ban Mê Thuột viết tắt là B.M.T nên thiên hạ chơi chữ, đặt cho vài cái mỹ danh là ‘**Bụi Mù Trời!**’; vì tỉnh lỵ vốn nằm trên vùng đất bazan, đỏ quạch, sinh tới ống chân, nhão nhoét khi mùa mưa tới, rất tốt cho mấy đồn điền trồng cà phê. Mùa nắng, xe qua, cuốn theo từng lóc bụi mù. Xứ rừng, chim kêu, vượn hú, vui sao được? Nên còn gọi là cái xứ ‘**Buôn Muôn Thuở!**’

Sau cái vụ thụt két rồi chạy của ông ‘**thần**’ này, mấy xếp lớn trên Tổng Nha Bưu Điện lo sốt vó, bèn điều một ông khác từ Sài Gòn lên trên ấy để sắp xếp, kiểm tra lại sổ sách coi ông Trưởng Ty cũ chính xác ôm theo hết bao nhiêu tiền, để biết mà bồi thường cho khách hàng ký gởi. Ông

này không muốn đi, bèn xách giấy vô nằm nhà thương, né, vì sợ chết... do tình hình chiến sự ở vùng cao nguyên lúc đó đã bắt đầu ác liệt.

Quốc lộ 14 từ Ban Mê Thuột đi Buôn Hồ, ngược về hướng Bắc lên tới phố núi cao, phố núi đầy sương, Pleiku, hay chạy về hướng đông, hướng biển, để tới Tuy Hòa bị VC cắt hoai bằng cách đắp mô, giựt mìn, phục kích công voa. Từ Sài Gòn ra Ban Mê Thuột phải bay bằng máy bay cánh quạt DC-3 của hãng Hàng Không Việt Nam.

Ba bị điều đi, mấy ông hứa: ‘**Đi đi! Hai tháng rồi về!**’, nên không thoái thác được, dù Ba Má rất đông con. Cả 7 đứa leo neho lóc nhóc ở Cư Xá Bưu Điện Hai Bà Trưng.

Ba đi, phải làm giấy ủy quyền cho Má tới cuối tháng là ra phòng lương bổng của Tổng Nha Bưu Điện lãnh một phần lương về để nuôi mấy đứa con. Nhà nghèo, chỉ có một đầu lương của Ba. Giờ còn phải chia hai.

Nhà vắng Ba như thiếu cái cột cái, thiếu cái mái. Gió! Trống hươ, trống hoác!

Tới bữa, cơm không thiếu nhưng đồ ăn thì dè xén lắm! Có bữa không có đồ ăn luôn! Má phải nấu cơm hơi nhão rồi nén lại, cuốn vô mo cau, xong dùng chỉ tết thành từng khoanh như bánh tét cho tụi con chấm với nước mắm kho quẹt ăn mà trừ bữa. Hồi còn Ba ở nhà, Ba đi đánh máy mướn thêm, nên cũng có đồng vô đồng ra mà đắp đổi. Ba đi, nhà vắng, tiền cũng

‘hẻo’ theo luôn. Và Má dầu dầu buồn vì vắng chồng vốn đã quen hơi hướm! Sớm tối có nhau!

Mấy ông quan lớn, ăn trên ngồi trốc, thiệt không có chút từ tâm nào mà hiểu, mà cảm thông cho hoàn cảnh gia đình của cấp dưới! Máy ổng chỉ lo cho thân mấy ổng mà thôi! Hứa hão là Ba đi chỉ hai tháng; mà rốt cuộc Ba phải xa nhà, xa vợ, xa con hơn cả năm trời. Ở nhà chỉ Má, một mình, chèo chống!

Má thương con ăn đói, nên cuối tháng ra sờ lãnh lương của Ba về, Má xuống cái tiệm bán bê thui nằm gần cầu Kiệu và chợ Tân Định mua đầu khoảng 300 gram thịt bê thui. Về, Má bắc chảo lên cho mỡ vào, xào với đậu phộng, bún tàu, củ hành. Dọn ra một đĩa, nhỏ xíu, lớn hơn bàn tay một chút. Vậy mà khói bay lên, thơm phức. Con chạy u ra chợ, mua về thêm bốn ổ bánh mì thiệt bự! Rồi Má kêu mấy anh em con xúm lại mà ăn! Mà ngộ! Má không ăn gì hết!

Hỏi: “Sao Má hông ăn gì hết? Má!”

“Ờ! Má xào, cái hơi nó lên no rồi! Tụi con ăn đi!”

Nhỏ khờ đâu biết Má nói vậy là để nhường mấy miếng thịt bê ít ỏi, bé tí teo đó cho đám con mình. Nên tụi nhỏ thiệt tình tranh nhau đớp lảng! Dĩa thịt bò hết sạch, vẫn còn thòm thềm, ngẩng nhìn lên, thấy mắt Má chớp chớp.

Má nói bâng quơ:

“Củ ướt quá, khói bay vô mắt Má!”

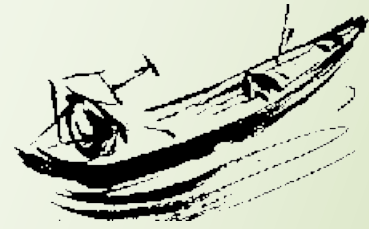
Đã gần 50 năm rồi không còn Má theo dõi bước đường đời con đi nữa. Quê người thức ăn thừa mứa. Thịt bò muốn ăn bao nhiêu ký cũng không là chuyện lớn. Bếp đốt bằng ga không còn đốt bằng củi như xưa. Không có củi ướt để làm mình nhỏ nước mắt.

Nhưng mắt Má rồi thì đâu cần tới khói bếp cay xè để mình rơi nước mắt. Con tha thiết nhớ về ngày tháng cũ. Những tháng ngày đáng yêu, dẫu trong đời nghèo khi may mắn vẫn còn có Má!

Mắt Má rồi thì không có cách chi để làm nước mắt thôi rơi khi **Ngày Từ Mẫu** lại về trên quê người viễn xứ.

Đoàn Xuân Thu

Người Em Sống Trong Cô Độc

*Tay anh dài sao em không gói mộng
Thơ anh say sao chẳng uống cho đầy
Mắt thuyền trôi anh chèo cả hai tay
Sao chẳng ngự cho hồn anh xuống nhạc*

*Sao chẳng đến cho lá cành xanh biếc
Năm ngón tay anh trở lá mùa xuân
Ngọc cho em anh đúc ở thư phòng
Có lửa cháy trong mắt buồn da diết*

*Có thơ thấp sáng trong từng ánh nguyệt
Những lời êm bầy biện với linh hồn
Có mùa thu thay áo ở đầu non
Cho dịu lối em về mai lá rụng*

*Em chói sáng trong tình anh cô độc
Cả cuộc đời mộng ảo nhón bưng lên
Gót kiêu thơm chuyển bước: bút thần run
Chờ em đến tuổi trời anh đốt lửa*

*Hãy thở gấp cho anh nhiều hơi thở
Mắt mở to cho biển rộng vô cùng
Hãy ban từng khoé mắt đốt hoa đăng
Và má đỏ tiếp hồng xuân vĩnh viễn*

*Em đã đến chưa? Sao đêm chợ vắng
Cả cuộc đời xáo động chợ hao đi
Những ngón tay dần chuyển đến hôn mê
Và tà áo phủ chân trời trước mặt*

Nguyễn Sa